

OPSCHRIFT

Nummer: 2013_MC_00192

Onderwerp

Diefstal gedenkplaten en beelden - Karlijn Deene

Op voorstel van raadslid(-leden):

Karlijn Deene - N-VA

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting

Eind 2011 werd het bronzen standbeeld van Jan Palfijn gestolen in het depot van de Wegendienst in Oostakker. De toenmalige schepen van cultuur verklaarde in februari 2012 dat er regelmatig gedenkplaten en beelden worden gestolen. Hij verwees naar enkele voorbeelden zoals de gedenkplaten aan de Leopoldskazerne en op het Griendeplein, de maquette van het Prinsenhofkasteel en de letters van het standbeeld van Keizer Karel. Vaak betreft het gedenkplaten en beelden met grote emotionele waarde voor de Gentse bevolking.

De schepen gaf aan dat hij met experts wilde overleggen om een einde te maken aan de diefstallenplaag. Zelf liet hij al "Het meisje" van beeldhouwer Geo Verbanck uit voorzorg uit het Citadelpark weghalen en in het Museum voor Schone Kunsten plaatsen.

Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat we ons patrimonium wegstoppen uit angst voor diefstal. Kunst in de publieke ruimte heeft een grote maatschappelijke waarde.

De diefstal van het standbeeld Jan Palfijn is ondertussen al meer dan een jaar geleden. Daarom volgende vragen:

Vraag

- 1) Is er ondertussen meer informatie over de diefstal van het standbeeld Jan Palfijn? Het standbeeld stond vroeger op de Bijlokesite. Zal er een ander beeld in de plaats komen?
- 2) Hoeveel gedenkplaten en beelden zijn er de voorbije vijf jaar gestolen? Ziet de schepen een evolutie? Hoeveel gedenkplaten en beelden zijn er sindsdien teruggevonden?
- 3) Hoeveel gedenkplaten en beelden zijn de voorbije vijf jaar uit voorzorg ondergebracht in een veilige ruimte?

4) Heeft het overleg waar de voormalige schepen van cultuur op aandrong ondertussen al plaatsgevonden? Welke actoren zijn hierbij betrokken?

5) Welke acties zijn tot nu toe al ondernomen om onze gedenkplaten en beelden beter te beschermen tegen diefstal?

ANTWOORD

20 maart 2013 09:49

1) Is er ondertussen meer informatie over de diefstal van het standbeeld Jan Palfijn? Het standbeeld stond vroeger op de Bijlokesite. Zal er een ander beeld in de plaats komen?

Bij navraag bij het parket is de Juridische Dienst van de Stad Gent begin dit jaar te weten gekomen dat het politioneel onderzoek naar het gestolen beeld van Jan Palfijn geseponeerd is op 13 december 2012 wegens 'daders onbekend'.

Voorlopig wordt er geen kopie gemaakt van het oude beeld en ook geen nieuw beeld in de plaats gezet. Daar zijn twee redenen voor:

- Jan Palfijn heeft vooral een link met de materniteit van de Bijloke. De restauratie van de materniteit moet nog gebeuren en de werkgroep Kunst in de publieke ruimte heeft geadviseerd om een eventuele herintegratie van een kunstwerk ter nagedachtenis van Jan Palfijn daarin te integreren. Ook de uitbouw van de kunstenbibliotheek in het dwarse deel van de materniteit zou daarvoor mogelijkheden kunnen bieden.
- Bronzen beelden zijn, zoals u weet, zeer diefstal gevoelig en zeer duur. De werkgroep Kunst in publieke ruimte adviseert daarom om geen nieuw bronzen beeld te maken. Een kunstintegratie die de herinnering aan Jan Palfijn levendig houdt kan mogelijks met meer maatschappelijke relevantie gebeuren indien een andere vorm gekozen wordt.

2) Hoeveel gedenkplaten en beelden zijn er de voorbije vijf jaar gestolen? Ziet de schepen een evolutie? Hoeveel gedenkplaten en beelden zijn er sindsdien teruggevonden?

3) Hoeveel gedenkplaten en beelden zijn de voorbije vijf jaar uit voorzorg ondergebracht in een veilige ruimte?

Voor uw tweede en derde deelvraag is schepen Watteeuw bevoegd. Zoals u weet valt het onderhoud en de beveiliging van standbeelden en gedenkplaten onder de schepen die bevoegd is

voor de openbare ruimte. Ook al staat de dienst Facility Management in de praktijk in voor dit onderhoud.

Ik heb bij de dienst onderhoud gebouwen de gegevens opgevraagd.

Zij hebben mij informatie gegeven over 7 diefstallen in 2011 en 2 diefstallen in 2012. Daarnaast hebben we ook weet van drie pogingen tot diefstal in 2012 die succesvol werden verhinderd. Daarnaast zijn er bij sommige monumenten ook klachten over herhaaldelijke beschadigingen door aanrijdingen en/of vandalisme. Zoals bv bij het werk Mystic Leaves op de Kouter of de Borrelfontein op het Woodrow Wilsonplein.

Ik zal u de gedetailleerde oplijsting van deze diefstallen en beschadigingen schriftelijk overmaken.

4) Heeft het overleg waar de voormalige schepen van cultuur op aandrang ondertussen al plaatsgevonden? Welke actoren zijn hierbij betrokken?

5) Welke acties zijn tot nu toe al ondernomen om onze gedenkplaten en beelden beter te beschermen tegen diefstal?

Ik zal uw vierde en vijfde deelvraag samen beantwoorden:

Het probleem van de koper- en bronsdiefstallen werd door het Departement Cultuur en Dienst Onderhoud Gebouwen besproken met de Preventiedienst van de Politie met als doel na te gaan op welke manier we standbeelden en gedenkplaten beter konden beveiligen.

De beste maatregel is uiteraard zoveel mogelijk voorkomen dat beelden kunnen gestolen worden. De plaats is daarom van groot belang zoals op drukbezochte plaatsen en plaatsen met een grote sociale controle. Naast de plaats heeft ook de betrokkenheid van scholen of buurt bij het ontwikkelen en plaatsen van een kunstwerk een preventieve invloed. Zo wordt betrokkenheid en alertheid bij de buurtbewoners gecreëerd.

Met beide aspecten wordt er telkens rekening gehouden bij kunstintegraties.

Zo zorgen we er bijvoorbeeld voor dat beelden met diefstalgevoelige materiaalsoorten op zichtbare plaatsen geplaatst worden of op semi-openbaar domein bv. binnenplaatsen die 's avonds worden afgesloten (bv. binnenterrein zorgcentrum zonnebloem - beeld De zonnevogel)

Verder worden beelden op het openbaar domein zoveel mogelijk chemisch verankerd, een zeer stevige verankering.

De Preventiecel heeft een aantal andere mogelijke maatregelen meegegeven zoals het aanbrengen van metalen ponsdoppen met chemisch vulmiddel in bronzen sculptuur waardoor het brons minder waard wordt als het gesmolten wordt, het aanbrengen van alarmsystemen, het beveiligen met een chip of gps functie, het beveiligen met geluid of lichtsensor, het koppelen aan een sms melding bij lage batterijspanning of poging tot diefstal, enz.

Vraag is of het wenselijk en betaalbaar is om deze verregaande maatregelen bij alle standbeelden en gedenkplaten uit te voeren. Allezins is er afgesproken om de Preventiecel nauw te betrekken bij nieuwe realisaties.
